Haaga-Helia
ammattikorkeakoulu Oy

Koronapandemian vaikutukset jäsenmääriin työttömyyskassoissa

Amanda Ahlman

Opinnäytetyö
Hotelli- ja ravintola-alan
liikkeenjohdon koulutusohjelma
2021

Haaga-Helia
ammattikorkeakoulu Oy

Tiivistelmä

Tekijä(t)
Amanda Ahlman

Koulutusohjelma
Hotelli- ja ravintola-alan liikkeenjohdon koulutusohjelma

Raportin/Opinnäytetyön nimi
Koronapandemian vaikutukset jäsenmääriin työttömyyskassoissa

Sivu- ja liitesivumäärä
28 + 5

Tavoitteena tutkimuksessa on saada laajamittainen ymmärrys siitä, kuinka koronapandemia on vaikuttanut työttömyyskassojen jäsenmääriin ja miten tärkeäksi työttömyyskassojen antama turva koetaan koronapandemian jälkeen. Tutkimus on rajattu tiukasti kohdistumaan vuoteen 2020, eikä tutkimus ota kantaa jäsenmäärien vaihteluun ennen tai jälkeen kyseisen vuoden. Tutkimuksella halutaan myös selvittää vaikuttaako koulutus tai työskentelyvuodet ravintola-alalla työttömyyskassaan liittymiseen.

Tietoperusta koostuu pääosin koronaviruksesta ja siitä johtuvista lieveilmiöistä. Tietoperustassa käsitellään yleisesti ravintola-alaan kohdistuneita rajoituksia, sekä yleisiä syitä, miksi koronavirus on vaikuttanut ravintola-alan työttömyyteen niin radikaalisti. Tietoperusta käsittelee myös työttömyysturvaa hyvin laajamittaisesti, sekä työttömyysturvaan kohdistuvia määräaikaisia lakeja.

Tutkimus on kvantitatiivinen ja se toteutetaan kyselylomakkeen avulla. Kyselylomake jaettiin ravintola-alan työntekijöille. Vastausaikaa kyselyyn oli noin viikon ajan.

Tuloksissa tuli ilmi, että jopa 16 % vastanneista liittyi johonkin työttömyyskassaan koronapandemian vaikutuksesta ja 98,8 % vastasi, että aikoo kuulua johonkin työttömyyskassaan myös koronapandemian päätyttyä. Vähiten työttömyyskassajäsenyyksiä oli korkeasti koulutetuissa ja sellaisilla henkilöillä, joilla oli työkokemusta 0–5 vuotta. Tutkimustulokset ovat hyvin yllättäviä ja uskon, että varsinkin moni työttömyyskassa kerää tästä tutkimuksesta paljon aineistoa, jolla he voivat esimerkiksi vahvistaa asiakassegmenttien osuutta kohdemarkkinoinnissa.

Asiasanat
Työttömyyskassa, koronapandemia, työttömyysetuus, määräaikainen laki

Sisällys

1 Johdanto 1
2 Koronapandemia ja siitä johtuva työttömyys ravintola-alalla 2
2.1 Tarttuvuus 2
2.2 Rajoitukset 3
3 Työttömyyskassat ja määräaikainen poikkeuslaki 4
3.1 Työttömyyskassat ja niiden rahoitus 4
3.2 Helpotukset lomautuksille ja irtisanomisille 5
3.3 Määräaikainen poikkeuslaki 5
4 Työttömyyskassojen edut ja edellytykset 7
4.1 Ansiopäivärahan edellytykset 7
4.2 Laskentakaava ansiopäivärahaan 8
4.3 Työskentely päivärahalla 9
4.4 Lomautetun työttömyysturva 10
4.5 Opiskelu ja työllisyyttä edistävät palvelut 11
4.6 Liikkuvuusavustus 11
4.7 Päivärahan kesto, lisäpäiväoikeus ja uudelleen määrittely 12
5 Tutkimuksen toteuttaminen 14
5.1 Kysely ja sen toteuttaminen 14
5.2 Kyselyn vastaajat 15
5.3 Kysely tutkimusmenetelmänä 16
6 Tutkimuksen tulokset 18
6.1 Pandemian vaikutukset työttömyyskassojen jäsenyyksiin 18
6.2 Ketkä liittyivät työttömyyskassaan koronapandemian seurauksena 19
6.3 Kyselyn kohderyhmä 19
6.4 Vapaat kommentit 19
6.5 Muut jäsenyyksiin liittyvät huomiot 20
6.6 Koronapandemian jälkeen liittyneet jäsenet 22
7 Pohdinta ja johtopäätökset 23
7.1 Tutkimuksen tulosten pohdinta 23
7.2 Tutkimuksen tuloksen luotettavuus, onnistumiset ja epäonnistumiset 24
7.3 Johtopäätökset 25
7.4 Oma oppiminen 25
Lähteet 27
Liitteet 29
Liite 1. Kommenttikentän vastaukset 29

1 Johdanto

Moni on tuudittautunut ajatukseen, että ravintola-alalla on aina töitä, sillä alalla on vuosia ollut huutava työvoimapula. Nyt tilanne on aivan eri. Pandemia toi mukanaan massatyöttömyyden globaalisti. Ravintoloita on ollut määräaikaisesti suljettuna, aukioloaikoja on supistettu ja jotkut ovat joutuneet sulkemaan ovensa lopullisesti. Tämä kaikki luo valtavasti epävakautta ja turvattomuutta tälle alalle, jossa töitä on aina ollut.

Tutkimuksen päätavoitteena on selvittää, onko ravintola-alalla kassajäsenyyteen vaikuttanut koronapandemia, ja jos on niin kuinka. Tavoitteena on selvittää kyselyn avulla, mitkä ovat työttömyyskassojen tulevaisuuden näkymät jäsenmäärissä. Päämääränä on saada kattava kuva siitä, kuinka tärkeäksi työntekijät kokevat työttömyyskassat ja kokevatko he, että kassan jäsenet saavat jäsenmaksulleen vastinetta myös pandemian ulkopuolella. Kyselyn tarkoituksena on hahmottaa, kuinka jäsenet näkevät jäsenyytensä tulevaisuudessa, sitten kun koronan aikakausi on loppunut. Kiinnostavaa on myös selvittää, kuinka moni on sitä mieltä, ettei aio tehdä enää töitä ilman työttömyyskassan tuomaa turvaa.

Tutkimuksessa myös selvitetään vaikuttaako koulutus tai työskentelyvuodet työntekijän päätökseen liittyä johonkin työttömyyskassaan. Tämä on mielenkiintoinen asia tutkia, sillä näin ollen työttömyyskassat voivat kohdistaa markkinointiaan sellaisiin asiakassegmentteihin, joissa on vielä parannettavaa.

Opinnäytetyön lähteinä käytetään vain luotettavia suomalaisia lähteitä, sillä tutkimus kohdistuu Suomen työttömyysturvaan ja koronaviruksen aiheuttamiin lisätoimiin Suomessa. Medialiiton tilaaman mielipidetutkimuksen mukaan suurin osa suomalaisista törmää valeuutisiin joka viikko (Kauppalehti 2017). Eletään valeuutisten kulta-aikaa, joten turvallisessa lähteessä pysyminen on luotettavuuden kannalta erittäin tärkeää.

Tutkimuksesta ei olla rajattu yksittäisiä työttömyyskassoja ulkopuolelle. Tutkimus on suunnattu ravintola-alan työntekijöille ja se kohdistettu vuoteen 2020.

Opinnäytetyön kirjoittaja työskentelee palveluneuvojana työttömyyskassassa, joten aihe kiehtoo myös ammattitasolla. Työn ohessa on tullut vastaan tilanteita, jossa työttömyysetuudet jäävät saamatta puutteellisen jäsenyysehdon vuoksi. Tämän vuoksi tutkimuksessa tutkitaan erityisesti jäsenyyksien tulevaisuuden näkymää.

2 Koronapandemia ja siitä johtuva työttömyys ravintola-alalla

Koronaepidemia Suomessa on osa globaalia pandemiaa, joka sai alkunsa joulukuussa 2019 Kiinan Wuhanista. Tästä lähtien se on riepotellut kansan terveyttä, unohtamatta sen tuhoisaa vaikutusta talouteen ja sitä kautta työttömyyteen monella alalla. Ravintola-alaan koronapandemia on vaikuttanut negatiivisesti asiakasmäärien laskemisella ja oman henkilökunnan sairastumisilla. Hallituksen päättämät rajoitukset ovat myös vaikuttaneet epäsuotuisasti ravintola-alaan. Pandemian puhkeamista ei voitu ennakoida tai ennustaa, joten viruksen levitessä nopeat toimet tulivat niin työntekijöille kuin työnantajille yllätyksenä, ja tässä tilanteessa mukautuminen on ehdottoman tärkeää.

Seuraavassa luvussa käsitellään koronan tarttuvuutta ja hallituksen rajoituksia, jotka koskevat ravintola-alaa. Kaikki viranomaisten ohjeet ja rajoitukset, joita kappaleessa esiintyy, koskevat vain Suomea, eikä tässä oteta kantaa muun maailman koronatilanteeseen tai työllisyysasteeseen.

2.1 Tarttuvuus

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana ihmisestä toiseen, esimerkiksi sairastuneen yskiessä tai aivastaessa. Kuitenkin virus voi tarttua myös ilman välityksellä pienten aerosolien muodossa, jolloin tartunta voi tapahtua jopa yli kahden metrin päästä. Ilmavälitteisissä tartunnoissa on yleistä, että sisätilojen ilmanvaihto on ollut puutteellista. Tartuntariski kasvaa, jos pienessä tilassa esimerkiksi huudetaan tai lauletaan, sillä näin vapautuu enemmän pieniä aerosoleja, joista viruksen on helpompi jatkaa leviämistä. Ulkoilmassa viruksen ei ole todettu tarttuvan yhtä helposti, tosin ulkoillessakin lähikontakteja on vältettävä. (THL 2020a.)

Ilmavälitteisen tartunnan riskiä voidaan pienentää seuraavilla asioilla:

- asianmukainen ilmanvaihto
- 1–2 metrin etäisyys kanssaihmisiin, myös oireettomiin
- kasvomaskin käyttö, mikäli etäisyyksien pitäminen ei onnistu
- ihmismäärien rajoittaminen varsinkin sisätiloissa

Virus voi tarttua myös välillisesti pinnoilta, vaikkakin tartuttaessa viruksen tulee olla ollut pinnalla vain lyhyen aikaa. Tähän vaikuttaa suuresti käsien peseminen, hygieeniset toimintatavat ja perusteellinen pintojen puhdistus. (THL 2020a.)

Itämisaika koronassa on 1–14 päivää, mutta yleisesti oireet ilmaantuvat 4–5 päivän kuluessa tartunnasta. Tämä tekee viruksen hallinnasta hyvin vaikeaa, sillä oireetonkin voi tietämättään levittää virusta. (THL 2020a.)

Kuten on jo todettu, virus on hyvin herkkä leviämään ja ravintolat antavat leviämiselle hyvät lähtökohdat suhteellisten pienten tilojen ja yleisen ravintolakäyttäytymisen vuoksi. Erityisesti paikat, joissa nautitaan alkoholia runsaasti ovat viruksen leviämisen kannalta suotuisia, sillä alkoholia nauttiessa harkintakyky heikkenee. Yleisesti ravintoloissa on vaikeaa noudattaa annettuja suosituksia, kuten turvavälejä, joten viruksen olemassaolo asettaa koko ravintola-alan erityisen vaikeaan asemaan. Koska koronavirus on helposti tarttuva, yleinen ohjeistus on, että mihinkään yleiseen tilaan ei pidä mennä, jos henkilöllä on mitään koronavirukseen viittaavia oireita. Tämä ohjeistus koskee myös ravintoloita. Tämä ohje vähentää asiakkaita ja sitä kautta sillä on iso vaikutus ravintoloiden kassavirtaan. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan koronaviruksen oireita ovat seuraavat:

- päänsärky
- haju- tai makuaistin häiriöt
- nuha, nenän tukkoisuus
- yskä
- hengenahdistus
- voimattomuus, väsymys
- lihaskivut
- kurkkukipu, kurkun karheus
- kuume
- pahoinvointi, oksentelu
- ripuli

(THL 2020b.)

2.2 Rajoitukset

Ravintola-alaan on kohdistunut merkittävästi rajoituksia, jotka ovat rajoittaneet ravintoloiden kapasiteettia ja sitä kautta vaikuttaneet erityisen negatiivisesti ravintoloiden tuottavuuteen. Rajoitukset koskevat muun muassa aukioloaikojen niukentamista ja asiakaskapasiteetin vähentämistä. Nämä rajoitukset ovat maakuntakohtaisia ja ne ovat mukautuneet koronan levinneisyyden mukaan.

Matkailu- Ja Ravintolapalvelut MaRa ry:n toimitusjohtaja Timo Lampi kertoo Ylen haastattelussa, että hallituksen määräämien rajoitusten vuoksi ravintola-alalta katoaa noin 20 000 työpaikkaa korona-ajaksi lomautusten ja irtisanomisten vuoksi. Koko ala työllistää noin 70 000 työntekijää ympäri Suomen, joten työllisyys romahtaa hyvin merkittävällä tavalla. (YLE 2020.)

3 Työttömyyskassat ja määräaikainen poikkeuslaki

Seuraavassa luvussa käsitellään, miten työttömyyskassat koostuvat ja mistä ne saavat rahoituksensa. Luvussa kerrotaan määräaikaisesta poikkeuslaista ja siitä, miten se vaikuttaa ansiopäivärahaan.

Työttömyyskassan jäsenten kanssa asioidessa on havaittu, että monet eivät ole hahmottaneet uusia poikkeuslakeja, ja tästä syystä poikkeuslakien tuomat etuudet ovat jääneet hyödyntämättä. Tässä kappaleessa keskeisimmät määräaikaiset lait on koottu yhteen, jotta niitä on helpompi ymmärtää ja havaita niiden kokonaisvaltaisia hyötyjä.

3.1 Työttömyyskassat ja niiden rahoitus

Työttömyyskassojen pääsääntöinen tarkoitus on maksaa omille jäsenille työttömyysetuutta työttömyyden sattuessa. Kassat seuraavat poikkeamatta monia lakeja ja näistä ylivoimaisesti merkittävin on työttömyysturvalaki ja työttömyyskassalaki. Pääsääntöisesti työttömyysturvan lakimuutokset ja lain soveltamisohjeet tulevat sosiaali- ja terveysministeriöstä tai työ- ja elinkeinoministeriöstä. (TYJ 2020c, TYJ 2020d.)

Suomessa työttömyyskassoja on yhteensä 25. Yksi näistä on yrittäjien työttömyyskassa, loput 24 kuuluvat eri ammattiosastojen palkansaajille. Suurin työttömyyskassoista on ehdottomasti Yleinen työttömyyskassa YTK. Tähän voi kuulua kuka vain, riippumatta siitä, mitä ammattiryhmää edustaa. Muuten työttömyyskassoihin liitytään ammattiryhmittäin, ja tietty ammattikunta on ehto liittymiselle. Jokaisessa työttömyyskassassa on jäsenmaksu, joka voi muuttua vuosittain. Jäsenmaksu on joko kiinteä vuosi- tai kuukausimaksu tai se voi olla palkkaan perustuva prosentuaalinen maksu. Vuonna 2020 jäsenmaksu on 3000 €/kk tienaavilla keskiarvoltaan noin 105 €/kk. Finanssivalvonta vahvistaa kassojen jäsenmaksut ja todentaa pakolliset tasoitusrahastot, joille on määritetty erityiset vähimmäis- ja enimmäismäärät. (TYJ 2020c, TYJ 2020d.)

Palkansaajien työttömyyskassojen rahoitusta hoitaa valtio, työnantajat työttömyysvakuutusmaksuilla, työntekijät työttömyysvakuutusmaksuilla ja kassojen omat jäsenet jäsenmaksuilla. Valtio osallistuu ansiosidonnaisen työttömyysturvan maksamiseen perusosalla, joka vuonna 2020 on 33,66 €/päivä. Tämä summa muuttuu vuosittain ja se on sama kuin Kelan maksama päiväraha. Valtio tai muut kuin jäsenet eivät siis osallistu ansio-osan rahoitukseen. (TYJ 2020d.)

Valtio ei kuitenkaan poikkeuksellisesti osallistu ollenkaan lisäpäivien (ks. luku 4.7.) tai lomautuksista syntyviin kuluihin. Työllisyysrahasto kustantaa kyseisistä menoeristä jopa 94,5 %. (TYJ 2020a, TYJ 2020d.)

3.2 Helpotukset lomautuksille ja irtisanomisille

Koronatilanteen vuoksi on säädetty poikkeuslakeja myös helpottamaan työntekijöiden irtisanomista ja lomauttamista. Yksi merkittävimmistä poikkeuslaeista on mm. se, että lomautuksissa voidaan käyttää vain viiden päivän ilmoitusaikaa, 14 päivän sijasta. Lomautus voi kuitenkin alkaa heti, mikäli työnantaja ja työntekijä tästä yhdessä sopivat. (Työsuojelu 2020.)

Toinen merkittävä muutos on se, että määräaikaisen työntekijän voi lomauttaa, ilman että hän on vakituisen henkilön sijainen. Tämä ei kuitenkaan koske esimerkiksi valtion työpaikkoja. Tätä sovellettaessa täytyy taloudelliset ja tuotannolliset syyt täyttyä. (Työsuojelu 2020.)

3.3 Määräaikainen poikkeuslaki

Koronasta johtuva työttömyys on ollut monella alalla niin räjähdysmäisesti kasvavaa, että hallitus on asettanut määräaikaisen poikkeuslain, joka helpottaa työntekijää työttömäksi joutuessa. Tärkein näistä asetuksista on jäsenyysehdon ja työllisyysehdon alentaminen 13 viikkoon. Tämä asetus koskee niitä henkilöitä, joiden työssäoloehto ei muuten täyty. Tätä poikkeuslakia soveltaessa työttömällä työnhakijalla tulee olla yksi viikko työssäoloehtoa 1.3.2020 jälkeen, ja ansiopäivärahaa maksetaan viimeistään 31.12.2020 alkaen. (TYJ 2020b.)

Muita määräaikaisen poikkeuslain helpotuksia ovat muun muassa kuvassa 1. olevat lisäykset.

Muutos	Voimassa/koskee
Ansiopäivärahan suojaosa työtuloille on väliaikaisesti 500 euroa kuukaudessa.	Koskee 1.6.-31.12.2020 alkavia hakujaksoja.
Liikkuvuusavustusta voi saada kokoaikatyöhön kahden tunnin edestakaisen työmatkan perusteella.	Koskee 12.6.-31.12.2020 alkavia työsuhteita.
Ansiopäivärahan maksaminen alkaa ensimmäisestä työttömyyspäivästä ilman viiden päivän korvauksetonta omavastuuaikaa.	Koskee niitä henkilöitä, joiden omavastuuaika alkaa 16.3.-31.12.2020.
Ansiopäivärahaa voi saada lyhimmillään kolmen kuukauden työskentelyn (13 kalenteriviikkoa) jälkeen. Työskentelyn aikana on oltava kassan jäsen. *	Koskee niitä henkilöitä, joiden työskentelyedellytys ei muuten täyty, joiden työskentelyedellytykseen on laskettu yksi työskentelyviikko ajalta 1.3.2020 jälkeen ja joille maksetaan ansiopäivärahaa viimeistään 31.12.2020 alkaen. **
Ansiopäivärahan 300-500 päivän enimmäismaksuaika ei kulu (missään tilanteessa).	Enimmäisaika ei kerry ajalla 1.7.-31.12.2020.

Kuva 1. Oleellisimmat määräaikaiset työttömyyttä koskevat poikkeuslait (TYJ 2020b)

4 Työttömyyskassojen edut ja edellytykset

Jokainen työttömyyskassa tarjoaa samat lakiin pohjautuvat edut, eivätkä nämä ole päätäntävaltaisia. Työttömyyskassojen tarjoamia etuja ovat mm. ansiopäiväraha, soviteltu ansiopäiväraha, liikkuvuusavustus, koulutustuki. Seuraavissa luvuissa käsitellään näitä etuuksia ja sitä kuka niitä voi hakea ja mitä hakijoilta edellytetään. Luvussa halutaan välittää tietoa työttömyyskassojen toiminnasta ja antaa laaja kuvan siitä, mitä hyötyjä työttömyyskassan jäsenyys tuo tullessaan.

Finlexin (1986) esittämä työttömyyskassalaki kertoo näin:

> ”Työttömyyskassa on keskinäisen vastuun perusteella toimiva yhteisö, jonka jäseninä on joko palkkatyöntekijöitä (*palkansaajakassa*) tai yrittäjiä (*yrittäjäkassa*). Työttömyyskassan tarkoituksena on työttömyysturvalaissa tarkoitetun ansioturvan ja siihen liittyvien ylläpitokorvausten järjestäminen jäsenilleen.
>
> Työttömyyskassan toiminta-alueena on koko maa.
>
> Työttömyyskassa ei saa harjoittaa muuta kuin tässä laissa tarkoitettua toimintaa. Se ei myöskään saa olla sellaisessa yhteydessä muunlaista toimintaa harjoittavaan yhdistykseen, järjestöön tai muuhun yhteenliittymään, jossa kassan itsenäisyys tulisi rajoitetuksi.” (Finlex 1984.)

4.1 Ansiopäivärahan edellytykset

Työttömäksi jäänyt jäsen on oikeutettu ansiopäivärahaan, mikäli edellytykset, kuten jäsenyys- ja työssäoloehto täyttyvät. Jäsenyys ei kuitenkaan yksin riitä ansiosidonnaisen päivärahan maksamiseen. Jotta työttömyyskassa voi maksaa ansiopäivärahaa, jäsenen tulee olla ollut työttömyyskassan jäsenenä vähintään 26 viikkoa. Maailman laajuiseen pandemiaan viitaten, ei siis riitä, että työntekijä liittyy työttömyyskassaan juuri ennen työttömyyttä tai lomautusta. (YTK 2020.)

Ansiopäiväraha edellyttää myös 26 viikon työssäoloehtoa, joka tulee olla suoritettu jäsenyyden aikana. Työssäoloehtoon lasketaan sellaiset viikot, jolloin työtä on ollut vähintään 18 tuntia viikossa, ja palkka on ollut työehtosopimuksen mukainen. Mikäli alalla ei ole ollenkaan työehtosopimusta, kokoaikaisen työn kuukausipalkka tulee olla vähintään 1236 €/kk. 26 viikon työssäoloehto kuitenkin vanhenee, jos jäsen on poissa työmarkkinoilta yli 6 kk ilman hyväksyttävä syytä. (TYJ Työttömyyskassojen etuusopas 2020, 5.)

Muita ehtoja työttömyysetuuden saamiselle on seuraavat:

- Olet kokonaan tai osittain työtön/lomautettu.
- Olet ilmoittautunut Työ- ja elinkeinotoimistoon työttömäksi työnhakijaksi ja haet kokoaikatyötä. (TYJ, Työttömyyskassojen etuusopas 2020, 5.)

Työ- ja elinkeinotoimisto tutkii työttömyyden perusteet ja antaa työttömyyskassalle tai Kelalle joko myönteisen tai kielteisen työvoimapoliittisen lausunnon, jonka mukaan työttömyyskassa tai Kela voi maksaa ansiopäivärahaa. Työ- ja elinkeinotoimisto tutkii muun muassa hakijoiden yritystoimintaa, opiskeluja, sekä työttömyyden syytä. Päätoimiset opiskelijat ja yrittäjät eivät pääsääntöisesti kuulu palkansaajakassaan, mutta mikäli opiskelut tai yritystoiminta on sivutoimista, saattaa oikeus työttömyysturvaan syntyä. (TYJ, Työttömyyskassojen etuusopas 2020, 5.)

Työ- ja elinkeinotoimisto tutkii myös työttömyyden syytä. Mikäli työnhakija on toiminut työvoimapoliittisesti moitittavalla tavalla, voi hänelle tulla karenssi. Karenssilla tarkoitetaan korvauksetonta aikaa, jolloin työnhakija ei ole oikeutettu työttömyysetuuteen. Karensseja on eri pituisia ja se määräytyy rikkeen mukaan. Karenssin pituus on tavallisesti 15–90 päivää, jonka jälkeen oikeus työttömyysetuuteen tavanomaisesti palaa. (TE-palvelut 2020a.)

Mikäli työntekijä jää lomautetuksi ja hänellä ei ole työttömyyskassan jäsenyyttä eikä oikeutta ansiopäivärahaan synny, hänellä voi olla mahdollisuus saada rahallista tukea Kansaneläkelaitokselta eli Kelasta. Kela voi maksaa peruspäivärahaa, joka on vuonna 2020 33,66 euroa, joten se on samansuuruinen kuin ansiopäivärahan perusosa. Koska Kela ei maksa lainkaan ansio-osaa, joka pohjautuu henkilön työttömyyttä edeltäneeseen ansioon, ovat Kelan maksamat etuudet niukempia. (Kela 2020.)

4.2 Laskentakaava ansiopäivärahaan

Ansiopäiväraha lasketaan nimensä mukaisesti ansioiden mukaan. Ansiopäivärahan perusosa on sama kuin Kelan peruspäiväraha, ja vuonna 2020 se on 33,66 €/päivä. Täysi ansiopäiväraha on siis aina vähintään perusosan suuruinen. Ansio-osa on 45 % päiväpalkan ja perusosan erotuksesta. Jos kuukausipalkka on suurempi kuin 3198 €, ylimenevältä osalta ansio-osa on 20 %. (PAM 2020.)

Ansiopäiväraha lasketaan työttömyyttä edeltäneen 26 viikon palkan perusteella. Tähän ei oteta huomioon sellaisia viikkoja, joissa on alle 18 tuntia töitä viikossa. Lomakorvausta tai lomarahaa ei huomioida päivärahan määrittelyssä. (PAM 2020.)

Havainnollistava taulukko 1. antaa esimerkkejä ansiopäivärahan suuruudesta. Taulukosta voi huomata, kuinka ansiopäiväraha on suhteutettuna työttömyyttä edeltävään palkkatasoon.

Taulukko 1. Bruttomääräinen ansiopäiväraha ilman korotuksia suhteutettuna palkkaan

Palkka / kk	Ansiopäiväraha / kk
1000	829
1200	916
1400	1002
1600	1088
1800	1174
2000	1261
2200	1347
2400	1433
2600	1520
2800	1606
3000	1692
3200	1778
3400	1849
3600	1888
3800	1926
4000	1964

Ansiopäivärahaan voi saada vielä lapsikorotusta. Yhdestä lapsesta korotus on 5,28 €/päivä, kahdesta lapsesta se on 7,76 €/päivä ja kolmesta tai useammasta lapsesta korotusosaa maksetaan 10 €/päivä.

Mikäli jäsen osallistuu työllistymistä edistävään palveluun, josta hän on saanut työ- ja elinkeinotoimistosta työvoimapoliittisen lausunnon, voi hän olla oikeutettu korotettuun ansiopäivärahaan. Korotettu ansio-osa on 55 % päiväpalkan ja perusosan erotuksesta.

Ansio-osan suuruutta ei kuitenkaan lasketa suoraan bruttopalkasta, sillä siihen tehdään vielä sosiaalivakuutusmaksuihin perustuva vähennys, joka vuonna 2020 on 4,14 %.

Täysi ansiopäiväraha voi olla enimmillään 90 % päivärahan perusteena olevasta palkasta. (TYJ 2020, 8.)

4.3 Työskentely päivärahalla

Työskentely ansiopäivärahalla on kannattavaa, sillä muun muassa se kerryttää tuloja ja kerää uutta työssäoloehtoa. Kun uusi työssäoloehto täyttyy, alkaa työttömyyspäivärahan enimmäismaksuaika alusta ja päivärahan suuruus lasketaan uudelleen.

Työskennellessä sovitellulla ansiopäivärahalla tuloihin on määritelty suojaosuus. Suojaosuudella tarkoitetaan sellaista tuloa, joka ei vähennä ansiopäivärahaa. Tämä summa vuonna 2020 on 300 €/kk, määräaikaisen lakimuutoksen puitteissa 500 €/kk. Suojaosan ylittävästä tulosta vähennetään 50 % ansiopäivärahaa laskettaessa. (KOKO 2020.)

Yksinkertainen esimerkkitilanne: 700 euron palkkatulo kuukaudessa vähentää ansiopäivärahaa noin 200 euroa. Määräaikaisen lain puitteissa sama tulo vähentäisi ansiopäivärahaa noin 100 euroa.

Työskentely ansiopäivärahalla vaatii kuitenkin tiettyjä edellytyksiä. Osa-aikatyön työaika voi olla enintään 80 % työehtosopimuksen enimmäistyöajasta hakujaksolla. Mikäli kokoaikatyö kestää alle kaksi viikkoa, tätä pidetään niin sanotusti keikkatyönä, jolloin sovitteluun syntyy oikeus. (KOKO 2020.)

Oikeutta soviteltuun ansiopäivärahaan ei synny, jos kokoaikainen työ kestää yli kaksi viikkoa. Tällaisissa tilanteissa oikeus ansiopäivärahaan ilman sovittelua voi olla ennen työsuhteen alkua ja työsuhteen päätyttyä. (TYJ 2020, 11)

Yksinkertainen esimerkkitilanne: Työtön työnhakija hakee ansiopäivärahaa työttömyyskassasta ajalle 1.10.2020–30.11.2020. Henkilö saa kokoaikatyön, jossa hän työllistyy kokoaikaisesti 2.11.2020–19.11.2020. Koska työ on määräaikainen ja yli kaksi viikkoa kestävä, henkilö on työtön työsuhteen päättyessä, mikäli työsuhdetta ei erikseen jatketa. Tässä tapauksessa ansiopäivärahaa maksetaan 1.10.2020–1.11., sekä 20.11.2020 alkaen.

4.4 Lomautetun työttömyysturva

Lomautetuille maksetaan ansiopäivärahaa hyvin samakaltaisesti, kuin kokonaan työttömillekin pieniä poikkeuksia lukuun ottamatta. Lomautus toteutetaan joko kokoaikaisena tai lyhentämällä työpäivää.

- Jos lomautus on kokoaikainen, ansiopäivärahaa maksetaan samaan tapaan kuin työttömillekin.
- Jos lomautus tapahtuu osittain, niin että hakija on osan viikosta töissä ja osan lomautettuna, ansiopäiväraha maksetaan lomautuspäiviltä.
- Jos lomautus toteutetaan työpäivää lyhentämällä, niin sovittelu tapahtuu samoin kuin hakija olisi osa-aikatyössä. Tähän pätee sama säännös 80 % työehtosopimuksen mukaisesta työajasta. Kuitenkin työaikaa koskevaa rajoitusta tarkistellaan viikoittain, eikä kuukausittain niin kuin osa-aikaisen kohdalla.

(TYJ 2020, 13.)

4.5 Opiskelu ja työllisyyttä edistävät palvelut

Työttömyys ei ole kenellekään toivottua, mutta on toivottavaa, että jokainen käyttää työttömyysaikansa omaa työuraansa kehittävillä asioilla, joihin ei ehkä muuten olisi mahdollisuutta. Työttömyysturvalla voi opiskella, jos opinnoista on sovittu työ- ja elinkeinotoimiston kanssa yhteisesti. Ansiopäivärahalla opiskelu on yksi parhaita tapoja hyödyntää sellaisia tilanteita, joissa ei ole työtä tarjolla.

Opiskelut, joista on sovittu TE-toimiston kanssa yhteisesti oikeuttavat hakijan ansiosidonnaiseen päivärahaan. Nämä päivät kuluttavat työttömyysturvan maksamisen enimmäisaikaa. Työllistävien palveluiden ajalta voidaan maksaa kulukorvausta, joka vuonna 2020 on 9 euroa päivässä. Näitä on muun muassa työvoimakoulutus, omaehtoinen opiskelu, työnhakuvalmennus, työkokeilu ja uravalmennus.

Korotettuun ansiopäivärahaan syntyy oikeus, mikäli hakija osallistuu työllisyyttä edistäviin palveluihin. Korotettua ansiopäivärahaa voidaan maksaan enintään 200 päivältä. Korotettu ansio-osa on 55 % päiväpalkan ja perusosan erotuksesta, eli 10 prosenttiyksikköä isompi kuin ansiopäiväraha ilman korotusta.

Työllistämistä edistävien palvelujen ajalta on mahdollisuus saada ansiopäivärahaa, vaikka hakijalla olisi karenssi, eikä siksi olisi muuten oikeutta päivärahaan. Kuitenkin muut rajoitukset koskevat myös työllisyyttä edesauttavia palveluita.

(Teollisuuden työttömyyskassa 2020a, TE-palvelut 2020b.)

4.6 Liikkuvuusavustus

Liikkuvuusavustuksen tarkoituksena on innostaa työtöntä työnhakijaa ottamaan työtä vastaan myös kauempaa. Tämän vuoksi on säädetty erillinen avustus, jotta matkakulut eivät olisi niin suuria ja työtä olisi mielekkäämpää ottaa vastaan.

Liikkuvuusavustukseen saattaa syntyä oikeus, jos työtön työnhakija ottaa vastaan kokoaikatyön, jonka edestakainen työmatka on enemmän kuin kolme tuntia tai osa-aikatyön, jonka edestakainen matka olisi päivää kohden yli kaksi tuntia. Myös koulutukseen voidaan maksaa liikkuvuusavustusta, jos koulutus on edellytys kokoaikatyön saamiselle. Liikkuvuusavustuksen hakijan pitää olla myös oikeutettu työttömyysetuuteen ennen kuin työ tai koulutus alkaa, muuten liikkuvuusavustuksen oikeutta ei synny. Työn pitää myös kestää yli kaksi kuukautta ja avustusta tulee hakea viimeistään kolmen kuukauden kuluessa. Avustusta voidaan myöntää enimmillään 60 päivää ja sen määrä on

päivässä samansuuruinen kuin peruspäiväraha ilman ansio-osaa, eli vuonna 2020 se on 33,66 €/päivä. (Teollisuuden työttömyyskassa 2020b, Teollisuuden työttömyyskassa 2020c.)

Huomaa kuitenkin poikkeuslaki luvussa 3.3.

4.7 Päivärahan kesto, lisäpäiväoikeus ja uudelleen määrittely

Ansiopäivärahan kesto riippuu työhistoriasta ja iästä. Mikäli työttömyys kestää pidempään kuin enimmäismaksuaika, jäsen on oikeutettu hakemaan Kelasta peruspäivärahaa.

Taulukko 2. Päivärahan enimmäiskestoaika työhistorian ja iän mukaan (TYJ 2020, 10)

Työhistoria	Ikä	Enimmäiskesto
Enintään kolme vuotta	-	300 päivää (n. 14 kk)
Yli kolme vuotta	-	400 päivää (n. 18 kk)
Vähintään 5 v. viim. 20 v. aikana	Vähintään 58 v.	500 päivää (n. 23 kk)

Ansiopäivärahan enimmäismaksuaika ja etuuden suuruus lasketaan uudelleen, jos jäsen on täyttänyt työttömyytensä aikana uudelleen työssäoloehdon eli 26 viikkoa sellaisia viikkoja, joissa on vähintään 18 tuntia viikossa. Myös viiden päivän omavastuuaika alkaa alusta. Kuitenkin suojasäännön ansiosta, ansiopäivärahan suuruutta voidaan laskea uudelleen vain kerran vuodessa. Sama koskee omavastuuaikaa.

Päivärahan suuruutta laskiessa tulee huomioida, että ansiopäivärahan suuruus voi laskea kerrallaan vain 20 %, jos päivärahan enimmäisaika ei ole kulunut vielä loppuun.

Lisäksi ikääntyneitä jäseniä koskee vielä erityinen poikkeussääntö. Mikäli jäsen on 58 vuotta täyttänyt, hänen ansiopäivärahan suuruutensa voi vain kasvaa tai pysyä samana. Vaikka siis työssäoloehto olisi uudelleen täyttynyt ja palkka olisi ollut alhaisempi, ei ansiopäivärahan suuruus voi pienentyä jäsenen ollessa 58-vuotias. (TYJ 2020, 10.)

Taulukko 3. Lisäpäivien ikäedellytykset syntymävuosittain

Syntymävuosi	Edellytetään
1950–1954	59 vuoden ikää
1955–1956	60 vuoden ikää
1957–1960	61 vuoden ikää
1961-	62 vuoden ikää

Ansiopäivärahaa voidaan maksaa tietyin ehdoin enimmäisajan jälkeen. Näitä päiviä kutsutaan lisäpäiviksi. Oikeus lisäpäiviin edellyttää taulukon 3. mukaista ikää, joka tulee olla täytetty ennen enimmäisajan päättymistä, sekä vähintään 5 vuoden työskentely viimeisen 20 vuoden aikana. (TYJ 2020, 10.)

5 Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimus toteutettiin laajana kyselynä, jonka tarkoituksena oli saada mahdollisimman perusteellinen kuva ravintola-alan työntekijöiden työttömyyskassojen jäsenyyksistä, sekä saada vastaukset alakysymyksiin. Itse lomaketta ja sen nopeaa täyttöä on suunniteltu ja sitä oli testattu etukäteen noin kymmenellä henkilöllä. Kyselyyn valikoitui seitsemän kysymystä, sillä kyselyn tarkoitus oli olla lyhyt ja ytimekäs, jotta vastaamiseen ei kulu kohtuuttomasti aikaa ja näin ollen mahdollisimman moni haluaisi vastata kyselyyni. Kuitenkin vastaajan oli mahdollista jättää kyselylomakkeen kautta sanallista palautetta tai täsmentää vastaustaan haluamallaan tavalla.

Kysely toteutettiin Google Forms -kyselynä, sillä ohjelma oli ilmainen ja helppokäyttöinen, ja vastaukset oli mahdollista saada helposti Excel-tiedostoon muokattavaksi. Tätä kautta kyselyn tuloksia oli kattavampaa tulkita. Ekologisista syistä kysely toteutettiin kokonaan internetin välityksellä, näin ollen tutkimuksen hiilijalanjälki oli mahdollisimman pieni.

5.1 Kysely ja sen toteuttaminen

Kyselyn jokainen kysymys oli huolella valittu, ja vaikka kysymykset olivat keskenään hyvin eriäviä, on jokaisella paikkansa isommassa kuvassa. Kyselyssä haettiin pääkysymykseen vastausta, eli kyselyllä haluttiin pääsääntöisesti saada laaja kuva siitä, kuinka moni ravintola-alan työntekijä kuului työttömyyskassaan ja kuinka moni heistä oli liittynyt vasta koronapandemian vaikutusten aikana. Kyselyn tarkoituksena oli myös selvittää, kuinka tärkeänä työttömyyskassat nähdään tulevaisuudessa, ja koetaanko jäsenyys merkityksellisenä myös pandemian ulkopuolella.

Kyselyssä kysyttiin vastaajien koulutukseen ja työskentelyvuosiin liittyviä kysymyksiä, jonka pohjalta selvitettiin vaikuttavatko nämä asiat kassajäsenyyksiin. Kyselyssä tiedusteltiin ensimmäisenä pohjatiedot, eli koulutus ja työskentelyvuodet. Työskentelyvuodet kysyttiin viiden vuoden tarkkuudella, jotta tulokset olisivat yksinkertaisemmin luettavissa. Koulutus rajattiin seuraavasti:

Korkein koulutuksesi:

- Peruskoulu
- Ammattikoulu tai lukio
- Ammattikorkeakoulu tai yliopisto
- Ylempi

Kyselyssä kysyttiin myös, opiskeleeko vastaaja. Tämä tieto kysyttiin, koska tutkimuksessa haluttiin myös tutkia, että vaikuttaako opiskelu siihen, kuinka tärkeänä työttömyyskassojen jäsenyydet koetaan.

Kyselyn kysymykset olivat seuraavat ja täysi kyselylomake löytyy liitteistä

- Korkein koulutuksesi?
- Oletko opiskelija?
- Työskentelyvuodet ravintola-alalla?
- Kuulutko johonkin työttömyyskassaan?

Mikäli viimeiseen kysymykseen vastasi ei, loppui kysely tähän ja vastaaja siirtyi suoraan viimeiselle sivulle, jossa vastaaja pystyi antamaan vapaata palautetta. Jos vastaaja vastaa viimeiseen kysymykseen myöntävästi jatkui kysely seuraavilla kysymyksillä:

- Liityitkö työttömyyskassaan ennen koronapandemiaa?
- Oliko koronapandemia syy liittyä työttömyyskassaan?
- Aiotko jatkossa kuulua työttömyyskassaan?

Kyselylomake tehtiin kaksiosaiseksi, jotta siihen ei ollut mahdollista vastata ristiriitaisesti. Esimerkiksi jos vastaaja vastaisi, ettei kuulu mihinkään työttömyyskassaan, mutta siitä huolimatta vastaisi, että koronapandemia oli syy liittyä kassaan. Tällaisten tilanteiden välttämiseksi kyseiset vastaukset yhdessä eivät olleet mahdollisia. Tämä takasi myös tulosten määrätietoisen analysoinnin.

Tärkeä osa kyselyä oli viimeisenä oleva vapaan sanan kenttä. Tämä ei ollut pakollinen, mutta vastaajat saivat halutessaan tarkentaa tai kertoa lisää vastauksistaan. Tämä oli hyvin suositeltavaa, mutta kysely oli mahdollista palauttaa ilman sanallista palautetta.

5.2 Kyselyn vastaajat

Kysely teetettiin vain ravintola-alan työntekijöille, mutta koska kyselyyn ei tarvittu erillistä tunnistautumista, oli vastanneiden ammattiluokkaa vaikea todentaa sataprosenttisesti. Kuitenkin kyselylinkki jaettiin kolmessa Facebook-ryhmässä, joihin vain ravintola-alan työntekijät voivat liittyä. Tämän lisäksi kyselylinkki jaettiin LinkedIn-verkkoyhteisöpalvelussa. Kyselylinkin jakamista muissa yleisissä Facebook-ryhmissä pohdittiin, mutta päädyttiin lopputulokseen, ettei kyselyä jaeta isoihin ryhmiin, sillä tunnistautumista ei ole ja näin ollen vastaajien ammattia olisi vaikea todentaa. Kyselyn lähettämistä restonomiopiskelijoille myös suunniteltiin, mutta päätettiin olla toteuttamatta, sillä vastaajiksi haluttiin mahdollisimman kattava ryhmä, jossa on monenlaisia ravintolatyöntekijöitä. Opiskelijoille jaettu kysely saattaisi väärentää tutkimustulosta, joten vaikka vastaajia olisi ollut helpompi saada enemmän, kysely jaettiin vain ravintola-alan

Facebook-ryhmissä ja LinkedIn-palvelussa. Kyseiset Facebook-ryhmät olivat RT-Afterwork, Anonyymit ravintolatyöntekijät ja Ravintolayhteisö.

Ryhmänä RT-Afterwork on kuvailujensa mukaan sanastaan vapaa, ja se on tarkoitettu vain sellaisille ravintolatyöntekijöille, joiden työpaikoilla on A-oikeudet. Ryhmästä on rajattu ulkopuolelle esimerkiksi kahvila-, huoltoasema-, liikennemyymälä- tai pikaruokalatyöntekijät. Ryhmä on luotu 29.8.2017 ja se on suljettu ryhmä. Jäseniä ryhmällä noin 6000.

Anonyymit ravintolatyöntekijät -ryhmä täsmentää olevansa hyvin huumorintäyteinen ja keskustelulle avoin paikka, jossa työntekijät voivat niin sanotusti avautua päivän kulusta ravintolassa muille alalla työskenteleville. Ryhmä on perustettu 8.6.2015 ja siinä on huimat 13 363 jäsentä.

Ravintolayhteisö-ryhmässä jaetaan tietoa tulevista tapahtumista ja luodaan syvempää yhteisöllisyyttä ravintola-alan työntekijöiden välillä. Ryhmä on luotu 4.2.2014, ja se on ryhmistä vanhin. Jäseniä ryhmällä on noin 3 300. Yhteensä ryhmissä on yli 10 000 jäsentä, joten odotettiin runsasta vastausmäärää.

5.3 Kysely tutkimusmenetelmänä

Kyselyä käytetään tiedonkeruumenetelmänä varsinkin silloin, kun halutaan saada mahdollisimman laaja vastaajamäärä. Yleisesti ottaen kyselyllä halutaan saada vastaus kvantitatiivisiin kysymyksiin, eli kysytään määrällisiä kysymyksiä, esimerkiksi ”kuinka monta”. Tällaisiin kysymyksiin on hyvin yksinkertaista vastata, jos kysely on toteutettu oikeaoppisesti.

Ennen kyselyn toteuttamista on varmistettava, mihin pääkysymykseen kyselyllä haetaan vastausta. Aihealueesta tulee tietää kattavasti ja taustatutkimus tulee olla tehty huolella, jotta kyselystä tulee onnistunut. Kysymysten tulee olla standardeja jokaiselle vastaajalle, jotta vastauksissa ei tule olemaan vääristymiä. Tämä on ehdottoman tärkeää tuloksen luotettavuuden kannalta.

Kyselyssä usein kysytään vastaajalta taustatietoja, kuten ikää, sukupuolta, ammattitaustaa ja niin edelleen. Näillä pyritään saamaan yhteyksiä vastauksien ja vastaajien välille. Kysymysten tulee kuitenkin olla helposti ymmärrettävissä ja muistettavissa, sillä jos kysymykset ovat liian vaikeita muistaa tai hahmottaa, saattavat vastaukset olla epäluotettavia.

Kysymyksiä laatiessa tulee varmistua siitä, että kysymykset eivät ole johdattelevia tai tulkinnanvaraisia. (Tuominen, T. 2013.)

Tutkimukseen valittiin kysely eikä esimerkiksi haastattelua, sillä tutkimus on kvantitatiivinen, eli määrällinen tutkimus. Pääkysymyksenä oli, että vaikuttaako koronapandemia työttömyyskassojen jäsenmääriin. Tutkittiin myös, mitkä asiat vaikuttavat työntekijän liittoon liittymisessä. Tähän saatiin tarkka vastaus käyttämällä kyselymetodia. Kysely toteutettiin niin, että vastaaminen ei veisi kauan aikaa, ja näin saatiin paljon vastauksia, jotka edesauttoivat tutkimuksen uskottavuutta. Kyselyyn lisättiin taustakysymyksiä, joissa kysyttiin vastaajan koulutusta ja työskentelyvuosia. Näistä saatiin paljon tietoa sivukysymykseen, eli siihen mitkä asiat vaikuttavat työttömyyskassaan liittymisessä. Kyselyssä oli myös vapaan sanan kenttä, jossa vastaajat pääsivät vapaasti kommentoimaan kyselyä tai kysymyksiä.

6 Tutkimuksen tulokset

Tutkimuksen tulokset ovat hyvin mielenkiintoiset. Positiivista on se, kuinka moni ravintola-alan työntekijä kuuluu johonkin työttömyyskassaan ja näin ollen on oikeutettu saamaan työttömyysetuutta työttömyyden sattuessa. Kuitenkin tutkimuksessa paljastui yllättäviäkin tuloksia. Näitä tuloksia tarkastellaan seuraavassa luvussa.

Kysely julkaistiin 10.12.2020 ja se pidettiin avoimena 14.12.2020 asti. Kysely keräsi reilussa kolmessa päivässä yhteensä 481 vastausta. Tämä määrä vastauksia antaa kattavan kuvan ravintola-alan työntekijöiden työttömyyskassojen jäsenyyksistä.

6.1 Pandemian vaikutukset työttömyyskassojen jäsenyyksiin

Koko tutkimuksen suurin kysymys oli se, onko koronapandemia vaikuttanut työttömyyskassojen jäsenmääriin, ja mitä vaikutuksia tällä on mahdollisesti ollut. Tutkimuksessa kävi ilmi, että vastanneista ravintola-alan työntekijöistä noin 88,6 % kuului johonkin työttömyyskassaan liiton jäsenyyden kanssa tai ilman, eli niin sanottuna yksilöjäsenenä.

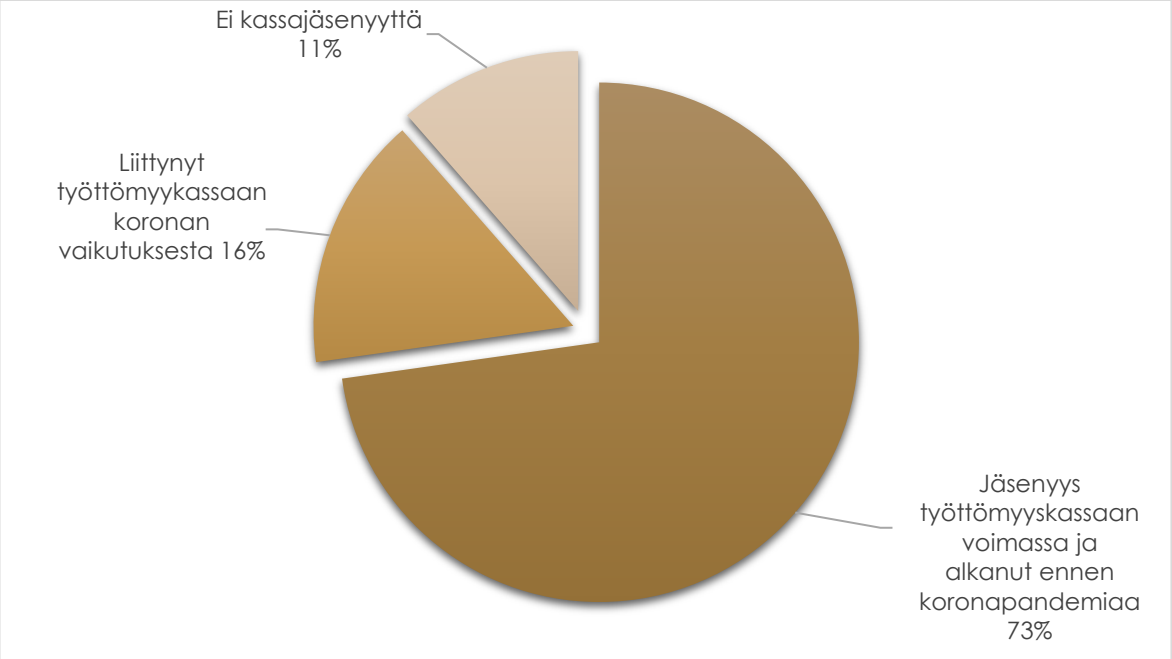

Kuva 2. Kyselyn hajonta koskien kassajäsenyyksiä

Vaikkakin ravintola-alan työntekijöistä suurin osa kyselyn mukaan kuuluu johonkin työttömyyskassaan, vain 73 %:lla vastaajista oli jäsenyys työttömyyskassaan ennen koronapandemiaa. Kyselyssä kysyttiin suoraan, oliko koronapandemia syy liittyä johonkin työttömyyskassaan. Tähän 16 %, eli 76 ihmistä vastasi myöntävästi. Pieni osa liittyi johonkin työttömyyskassaan koronapandemian jälkeen, mutta pandemia itsessään ei ollut

syy liittyä työttömyyskassaan. Tämä tarkoittaa sitä, että kyselyn mukaan työttömyyskassojen jäsenmäärät ovat nousseet koronapandemian myötä 21,7 prosentilla ravintola-alan työntekijöiden keskuudessa.

Koska koronapandemia on aiheuttanut varsinkin ravintola-alalle mittavan työttömyyden, tutkimuksessa haluttiin myös mitata sitä, kuinka moni kokee tärkeäksi johonkin työttömyyskassaan kuulumisen koronapandemian jälkeenkin. Kyselyssä kysyttiin viimeisenä kysymyksenä ”aiotko myös jatkossa kuulua työttömyyskassaan”. Viisi ihmistä eli noin 1,2 % aktiivisista jäsenistä vastasi tähän kieltävästi. Kuitenkin 98,8 % tähän vastanneista kertoi jatkavansa jäsenyyttä myös pandemian jälkeen.

6.2 Ketkä liittyivät työttömyyskassaan koronapandemian seurauksena

Kyselyssä kysyttiin, onko vastaaja liittynyt johonkin työttömyyskassaan koronapandemian seurauksena. Kun tämä myöntävästi vastannut vastaajaryhmä jaettiin koulutuksen ja työskentelyvuosien mukaan ryhmiin, saatiin selville, kuinka koulutus ja työskentelyvuodet vaikuttivat työttömyyskassaan liittymiseen.

Tarkastellessa työskentelyvuosien osuutta kassaan liittymisessä huomattiin, että yli puolet kassaan koronapandemian takia liittyneistä olivat olleet työelämässä 5–15 vuotta.

6.3 Kyselyn kohderyhmä

Vastaajia oli yhteensä 481 ja vastaaminen tapahtui täysin anonyymisti. Vastaajista 64,2 %:lla korkeimpana koulutuksena oli ammattikoulu tai lukio. Vajaalla kolmanneksella oli ammattikorkeakoulu- tai yliopistotutkinto. Tätä ylempää koulutusta oli 1 % vastaajista. Vain peruskoulun käyneitä oli 4,2 %. Kaikista vastaajista 17,5 % olivat opiskelijoita. Kyselyssä ei kysytty opintojen suuntautumista, joten osa vastaajista saattoi opiskella jotain muuta kuin ravintola-alaa.

Yli puolet vastaajista kertoivat olleensa ravintola-alalla 5–15 vuotta. Vajaa kolmanneksella oli työtaustaa yli 15 vuotta. 16,4 %:lla vastaajista työvuosia oli 0–5. Vain 0,8 %:lla työvuosia oli kertynyt vasta 0–2 vuotta, joten monella vastaajalla työhistoriaa oli jo kertynyt.

6.4 Vapaat kommentit

Kuten jo aikaisemmin mainittiin, kyselyn loppuun oli asetettu kenttä, johon vastaajat saattoivat kirjoittaa vapaasti lisäyksiä tai huomioita. Tätä kautta saatiin 33 kommenttia, ja

kyselyn julkaisua kommentoitiin Facebookissa useaan otteeseen. Nämä kommentit ilmaisevat hyvin sitä, miksi tai miksei ravintola-alan työntekijä kuulu johonkin työttömyyskassaan. Kaikki kommentit löytyvät liitteistä. Kommenteista mieleenpainuvimmat olivat seuraavat:

”Vuodesta 2002 kuulunut YTK:hon, koska ikinä ei voi tietää mitä tapahtuu”

”Toukokuussa liityin YTK:hon, kun suurimmalla osalla oli jo lomautukset kestäneet hetken”

”Uskon, että koronapandemia aiheuttaa alalle suuren työvoimapulan, joka uudistaa alan työvoimakäytänteitä”

”Olen kuulunut aiemmin liittoon ja kassaan mutta nyt koronapandemia oli syy liittyä uudelleen. Jos sillä nyt on merkitystä.”

”Olen ollut alalla kohta 40 vuotta ja nyt ensimmäistä kertaa olen todella kiitollinen, että kuulun työttömyyskassaan.”

”Turvaudun säästöihini työttömyyden iskiessä.”

”PAMin työttömyyskassan jäsen jo vuodesta 2010, maksoi nyt 6 kk lomautuksen aikana itsensä aika hyvin takaisin.”

*”Olisi voinut olla mielenkiintoinen lisätieto täydentävä kysymys *miksi ei kuulu liittoon/kassaan*, jos vastaus ’ei kuulu’.”*

”En ehtinyt saada tarpeeksi työssäoloviikkoja lomautusten välissä, jotta olisin saanut kassalta tukea, mutta jään kassan jäseneksi, vaikka olenkin lomautettu- ensi vuoden tai vuosien vuoksi.”

6.5 Muut jäsenyyksiin liittyvät huomiot

Tutkimuksessa tutkittiin, miten koulutus ja työskentelyvuodet ravintola-alalla vaikuttivat työttömyyskassajäsenyyksiin. Kyselyyn on huomioitu jäsenyydet ennen koronapandemiaa sekä sen jälkeen.

Kyselyssä selvisi, että kaikista eniten kassajäsenyyksiä koulutuksittain oli sellaisilla työntekijöillä, joilla korkein koulutus oli peruskoulu. 95 % vain peruskoulun käyneistä ravintola-alan työntekijöistä kuului johonkin työttömyyskassaan. Seuraavaksi eniten työttömyyskassajäsenyyksiä oli sellaisilla työntekijöillä, joilla korkein koulutus oli ammattikoulu tai lukio. Heistä yli 88,3 %:lla oli työttömyyskassajäsenyys. Niukasti vähemmän kassajäsenyyksiä oli sellaisilla työntekijöillä, joilla koulutus oli ammattikorkeakoulu, yliopisto tai sitä korkeampi. Kuitenkin 88,2 %:lla heistä oli jäsenyys, joten jäsenyydet ovat hyvin verrattaisia lukion tai ammattikoulun käyneiden osalta.

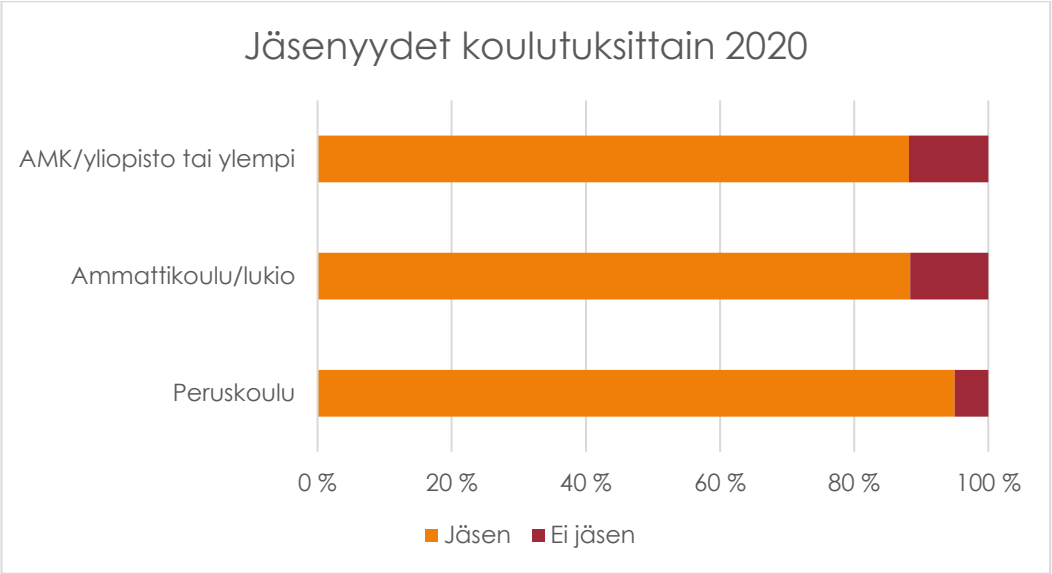

Kuva 3. Jäsenyydet koulutuksittain

Työskentelyvuodet vaikuttivat myös työttömyyskassajäsenyyksiin. Eniten työttömyyskassajäsenyyksiä oli sellaisilla, joilla työskentelyvuosia oli yli 15 vuotta. Seuraavassa taulukossa käy ilmi, kuinka työttömyyskassajäsenyydet lisääntyvät työvuosien karttuessa.

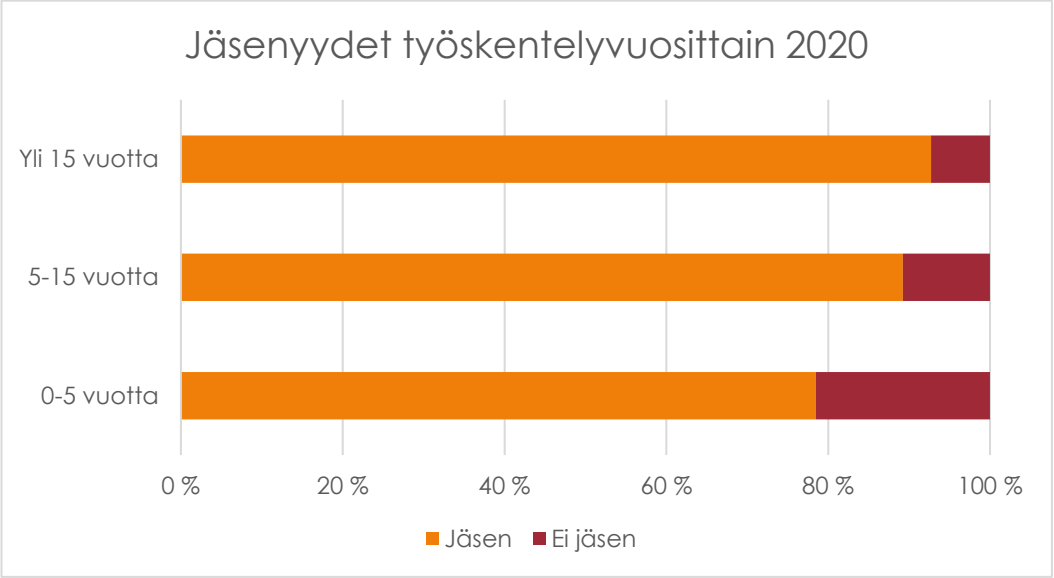

Kuva 4. Jäsenyydet työskentelyvuosittain 2020

6.6 Koronapandemian jälkeen liittyneet jäsenet

Kun tutkittiin vain sitä vastaajaryhmää, jotka liittyivät johonkin työttömyyskassaan koronapandemian takia, oli huomattavissa, että suurin osa heistä on ollut työelämässä 5–15 vuotta. Tämän vastaajaryhmän yleisin koulutusaste oli lukio tai ammattikoulu. Nämä käyvät ilmi seuraavista kaavioista.

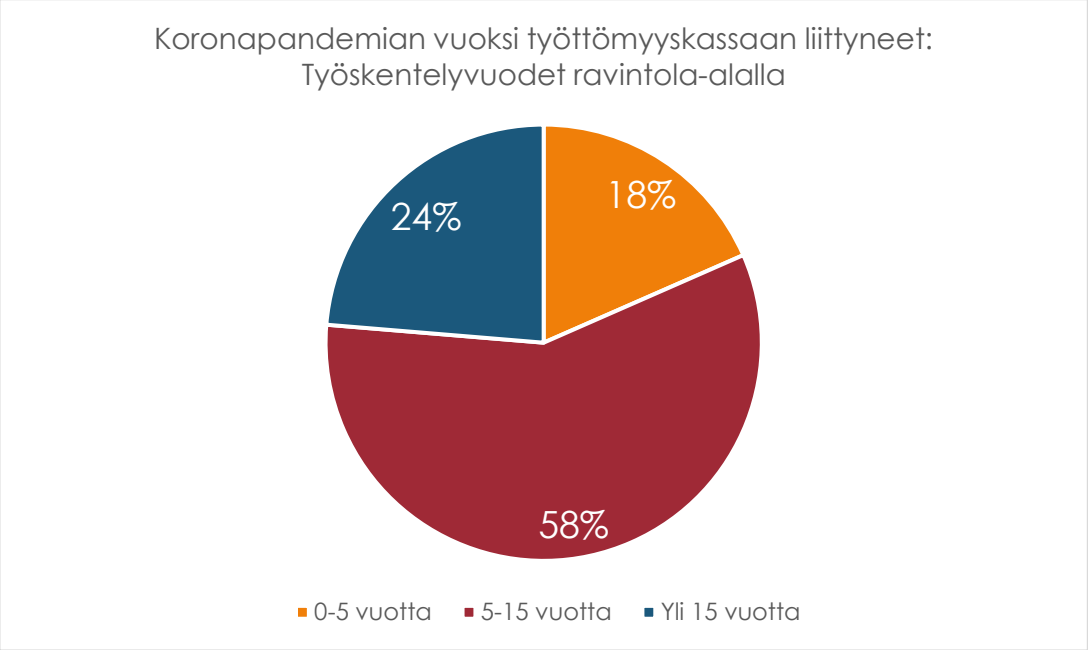

Kuva 5. Koronapandemian vuoksi työttömyyskassaan liittyneet työskentelyvuosittain

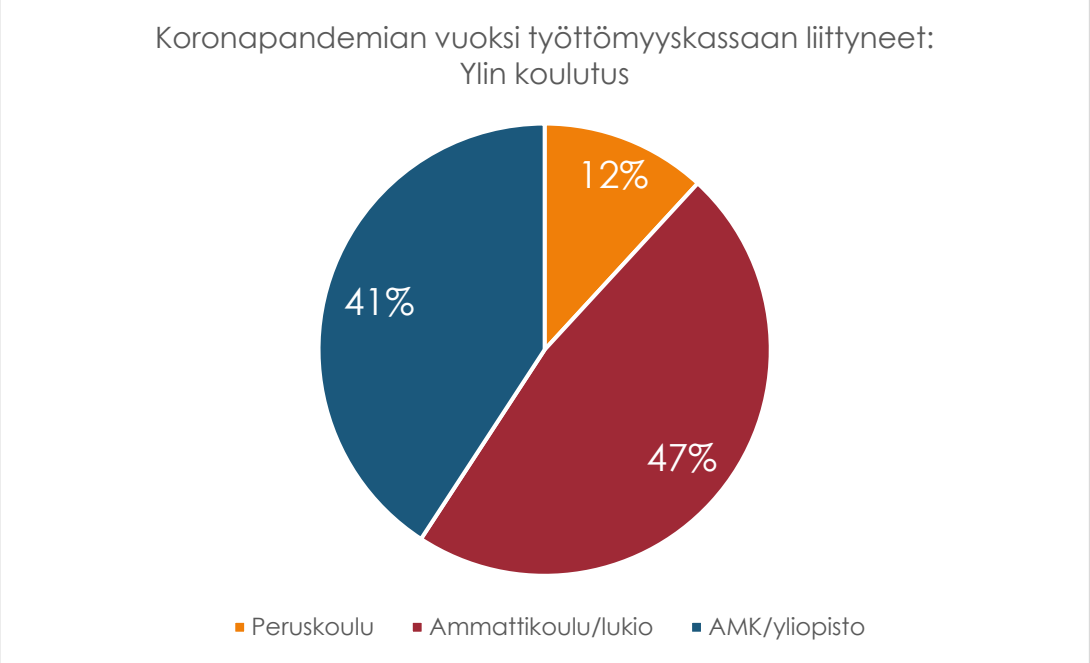

Kuva 6. Koronapandemian vuoksi työttömyyskassaan liittyneet koulutusaloittain

7 Pohdinta ja johtopäätökset

Pohdin yleisesti koko tutkimukseni tuloksia pohjautuen omaan ammattiosaamiseeni työttömyyskassassa ja vankkaan ravintola-alan tuntemukseeni. Kerron omia onnistumisen tilanteita ja mietin, mitä olisin voinut tehdä toisin. Haluan myös nostaa esille kaikkia oppimiani asioita, sillä niitä on monia.

Minulle on noussut niin monta jatkotutkimuksen aihetta mieleeni, että haluan ne kertoa työssäni. Mahdollisesti teen seuraavassa koulutuksessani näistä aiheista jatkotutkimuksen, ja toivon, että työni on antanut vakaan pohjan muulle kattavalle tutkimukselle.

7.1 Tutkimuksen tulosten pohdinta

Tutkimuksessa käy selvästi ilmi, että suurin osa ravintola-alan työntekijöistä kuuluu johonkin työttömyyskassaan ja näin ollen pitää työttömyyskassan turvaa oleellisena osana nykytyökulttuuria. Moni ajattelee työttömyyskassan jäsenyyttä eräänlaisena vakuutuksena työttömyydelle ja minusta tämä ajatusmalli kantaa hyvin tarkoitustaan. Kuitenkaan kaikki eivät näin ajattele. Jopa 16 % vastanneista liittyi johonkin työttömyyskassaan vasta koronapandemian alettua. Mielestäni tämä on hyvin korkea luku, mutta kuitenkin vähäisempi mitä olisin kuvitellut luvun olevan. Uskon, että tähän vaikuttaa suuresti ravintola-alaa vaivannut laaja työvoimapula, joka on kestänyt jo vuosia. Tämä on luonut ravintola-alan työntekijöille harhaanjohtavan kuvan siitä, että kyseisellä alalla tulisi aina olemaan töitä.

Koronapandemian seurauksena työttömyyskassat saivat paljon uusia jäseniä ja työntekijät ovat näin ollen työttömyyslain ehtojen puitteissa oikeutettuja ansiosidonnaisiin työttömyysetuuksiin. Kyselyyn vastanneista vain hyvin pieni osa vastasi, ettei aio kuulua johonkin työttömyyskassaan jatkossa. Vastanneista 1,4 % vastasi näin. Näistä vastaajista kaikki kuuluivat tällä hetkellä johonkin työttömyyskassaan. Uskon, että osa näistä saattoi olla virhepainalluksia ja osa saattoi vastata näin, sillä aikomuksena on jossain elämänvaiheessa perustaa yritys, eikä vastaajalla ollut tietoa yrittäjien työttömyyskassasta. Tämä kuitenkin on vain oletusta.

Kyselyssä selvisi, että mitä pidemmälle vastaaja oli kouluttautunut, sitä pienempi todennäköisyys oli, että hän kuului kassaan. Tässä kuitenkin tulee huomioida, että vain peruskoulun käyneitä vastaajia oli suhteessa vähemmän kuin muita koulutuksen käyneitä, joten tilastossa saattaa olla vääristymä. Korkeasti koulutetun on yleisesti helpompi työllistyä, myös eri aloille, joten uskon, että kyselyn vastaukset perustuvat tähän.

Kuitenkin korkeasti koulutetulla palkka on yleisesti korkeampi, joten tällainen henkilö mielestäni todella tarvitsisi työttömyysturvaa, koska usein menotkin ovat tulojen mukaiset.

Kun kyselyssä tarkasteltiin jäsenyyksiä työskentelyvuosittain, oli selkeää, että vähiten jäsenyyksiä oli siinä ryhmässä, jotka olivat olleet työelämässä 0–5 vuotta. Tämä mielestäni kertoo työntekijöiden ikäjakaumasta. Vanhemmat työntekijät luultavasti arvostavat enemmän turvaa ja vakautta, kun taas nuorempi sukupolvi elää hetkessä.

7.2 Tutkimuksen tuloksen luotettavuus, onnistumiset ja epäonnistumiset

Tutkimukseni tarkoituksena oli lisätä ravintola-alan työntekijöiden tietoisuutta työttömyysetuuksista, ja täsmentää selvä asiakassegmentti, johon eri työttömyyskassojen olisi hyvä kohdentaa markkinoinnin kautta tietoisuutta. Yksi tutkimuksen tavoitteista oli myös tuoda ilmi tilastollista tietoa opetusalan ammattilaisille, jotta työttömyyskassojen hyödyt välittyisivät myös opiskelijoihin opetuksen kautta. Tässä koen onnistuneeni erinomaisesti.

Työssäni ei ole toimeksiantajaa, sillä halusin tehdä työni hyvin kokonaisvaltaiseksi ja kaikkien käytettäväksi. Mielestäni olen tässä onnistunut oikein hyvin. Olen tuonut näkyville tutkimukseni mukana työttömyyskassojen osuutta nykytyöyhteiskunnassa, ja tätä kautta olen onnistunut päätehtävässäni.

Onnistuin saamaan paljon vastauksia kyselyyni. Tavoitteeni oli saada yli 400 vastausta, ja tässä onnistuin strategiani avulla moitteettomasti. Haluan nostaa jalustalle suunnitelmallisuuttani, sekä kyselyn testaamista ulkopuolisilla moneen otteeseen. Ilman tarkkaa aikataulutusta en olisi tutkimuksessani pärjännyt näin hyvin.

Tutkimukseni on minussa nostanut paljon lähdekriittisyyttä esille. Olen mielestäni osannut valita tutkimukseni kannalta puolueettomat lähteet ja tuoda nämä ilmi oikeudenmukaisesti.

Sain vastaajilta paljon kiitosta kyselyn pituudesta ja selkeydestä. Tarkoituksena oli luoda juuri tällainen kysely, joten onnistuin tässä suunnitelman mukaisesti.

Vaikka tutkimuksessani oli paljon onnistumisia, oli siellä myös asioita, joita toivoisin tekeväni toisin. Suurin epäonnistuminen mielestäni oli kyselyn kysymysten niukkuus. Vaikka mietin kyselyn kysymyksiä kauan, sieltä puuttui kysymyksiä, jotka olisivat olleen hyvin mielenkiintoisia tutkimusta ajatellen. Jos nyt tekisin kyselyn uudelleen, kysyisin ehdottomasti vastaajan ikää, perhesuhteita ja palkkaa. Olisi ollut myös mielenkiintoista tietää, miksi joku ei halua kuulua johonkin työttömyyskassan. Vaikka nämä tiedot jäivät

tutkimukseni ulkopuolelle, tästä olisi kiehtovaa tehdä jatkotutkimus. Haluaisin myös tulevaisuudessa tukia sitä, kuinka suuri tietoisuus yleisesti työntekijöillä on työttömyyskassojen etuuksista. Kiinnostusta herättää myös se, kannustetaanko ravintola-alan työpaikoilla työttömyyskassaan liittymisessä vai koetaanko tämä työntekijän omaksi asiaksi.

7.3 Johtopäätökset

Työttömyyskassat koetaan entistä tärkeämmiksi globaalin työttömyyden keskellä, jonka koronapandemia on aiheuttanut. Kuitenkin suurin osa suhtautuu työttömyyskassan jäsenyyteen myönteisesti myös poikkeusolojen ulkopuolella. Monelle työttömyyskassan tuoma turva on vasta pandemian keskellä konkretisoitunut ja näin ollen se on entistä tärkeämpi.

Mielestäni eri työttömyyskassojen, työnantajien sekä lähipiirin tulisi kertoa työttömyyskassojen turvasta erityisesti nuorille ja korkeasti koulutetuille työntekijöille, sillä heillä on kyselyn mukaan vähiten kassajäsenyyksiä. Markkinoinnissa tulisi painottaa ammattiliiton ja työttömyyskassan eroa, sillä niin kuin vapaissa kommenteissa tulee ilmi, jotkut eroavat myös työttömyyskassasta, kun ammattiliitto koetaan kalliiksi tai tarpeettomaksi. Mielestäni työttömyyskassoista puhuttaessa tulisi selvästi aina kertoa, että kassat noudattavat samoja lakeja, ja näin ollen työttömyysetuus on samansuuruinen työttömyyskassasta riippumatta.

7.4 Oma oppiminen

Olen sisäistänyt tutkimukseni aikana valtavasti uutta tietoa. Olen saanut laajan käsityksen työttömyysturvasta, työttömyyskassojen toiminnasta, koronapandemiasta ja siihen liittyvistä hallituksen rajoitteista. Kaikki nämä tiedot ovat nyt enemmän kuin koskaan tarpeellisia ja tulen käyttämään näitä tietoja vielä pitkään.

Vaikkakin olen oppinut uutta tietoa paljon suoranaisesti, välillisten asioiden ymmärtäminen on ollut mielestäni vielä tärkeämpää ja tätä kautta avartavampaa. Olen oppinut paljon siitä, kuinka ravintola-alan työntekijät kokevat työttömyyskassojen tärkeyden koronapandemian aikana, sekä pandemian jälkeen. Olen myös tehnyt merkittäviä havaintoja siitä, mitkä asiat vaikuttavat kassajäsenyyksiin.

Työni aikana kriittisyyteni lähteisiin ovat kasvaneet merkittävästi. Olen ottanut selvää valeuutisista varsinkin koronavirukseen liittyen ja olen huomannut, kuinka paljon väärää tietoa jaetaan internetissä. Vaikkakin väärän uutisen huomaa suhteellisen helposti,

internetissä on valtava määrä olettamuksia ja vihanlietsontaa, joka tekee valeuutisten havainnoimisesta entistä haastavampaa.

Olen tehnyt tutkimukseni alusta asti aikataulun mukaisesti. Tämä on auttanut minua hallitsemaan näin isoa kokonaisuutta. Olen varma, että tulen jatkossakin pilkkomaan isoja kokonaisuuksia pienemmiksi osiksi ja aikatauluttamaan tarkasti, sillä tämä edistää kokonaiskuvan näkemistä.

Tutkimukseni varrella olen huomannut kumonneeni monta myyttiä, jotka olen itse itselleni rakentanut. Aloittaessani tätä tukimusta, olin varma, että saan aivan erilaisen päätelmän. Tämä on laajentanut ja rikastuttanut ajatusmaailmaani. Osaan olla entistä enemmän kriittisempi ennakkoluuloihin ja tämä on ollut mielestäni oppimisen kannalta tärkein oivaltaminen tutkimuksen aikana.

Lähteet

Kela 2020. Ansiopäiväraja ja peruspäiväraha. Luettavissa: https://www.kela.fi/web/selkosuomi/ansiopaivaraha-ja-peruspaivaraha. Luettu: 5.12.2020.

Korkeasti koulutettujen kassa 2020, Soviteltu päiväraha. Luettavissa: https://kokokassa.fi/soviteltu-paivaraha/. Luettu: 11.12.2020.

PAM 2020. Ansiopäiväraha. Luettavissa: https://www.pam.fi/wiki/ansiopaivaraha.html. Luettu: 16.12.2020.

Teollisuuden työttömyyskassa 2020a. Työllistämistä edistävät palvelut. Luettavissa: https://teollisuuskassa.fi/tietoa-etuuksista/ansiopaivaraha/tyollistymista-edistavat-palvelut/. Luettu: 22.11.2020.

Teollisuuden työttömyyskassa 2020b. Luettavissa: https://teollisuuskassa.fi/tietoa-etuuksista/liikkuvuusavustus/. Luettu: 9.12.2020.

Teollisuuden työttömyyskassa 2020c. Väliaikaiset muutokset työttömyysturvassa. Luettavissa: https://teollisuuskassa.fi/2020/11/valiaikaiset-muutokset-tyottomyysturvassa/) Luettu: 8.12.2020.

TE-palvelut 2020a. Mitä karenssi tarkoittaa? Luettavissa: https://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/jos_jaat_tyottomaksi/tyottomyysturva/karenssi/index.html. Luettu: 24.11.2020.

TE-palvelut 2020b. Luettavissa: https://www.te-palvelut.fi/te/fi/erikoissivut/palvelut_ja_kulukorvaus/index.html. Luettu: 6.12.2020.

THL 2020a. Koronaviruksen tarttuminen ja itämisaika. Luettavissa: https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tarttuminen-ja-suojautuminen-koronavirus/koronaviruksen-tarttuminen-ja-itamisaika. Luettu: 6.11.2020.

THL 2020b. Oireet ja hoito – koronavirus. Luettavissa: https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/oireet-ja-hoito-koronavirus. Luettu: 11.11.2020.

Tuominen, T. 2013. KYSELY TIEDONHANKINNAN MENETELMÄNÄ – Esimerkkejä WelDest-hankkeen kyselyistä. Luettavissa: https://1566058.169.directo.fi/@Bin/8a5befc371e1b2a7322fec55f4510644/1610300825/application/pdf/141090/Matkailuakatemia_13.11.13_kysely.pdf. Luettu: 12.1.2021.

TYJ. 2020 Työttömyyskassojen Etuusopas 2020.

TYJ 2020a. Faktaa ansioturvasta. Luettavissa: https://www.tyj.fi/faktaa-ansioturvasta/. Luettu: 15.11.2020.

TYJ 2020b. Päivitetty koonti väliaikaisista lakimuutoksista. Luettavissa: https://www.tyj.fi/news/paivitetty-koonti-valiaikaisista-lakimuutoksista/. Luettu: 17.11.2020.

TYJ 2020c. Jäsenmaksut 2020. Luettavissa: https://www.tyj.fi/tyottomyyskassat/jasenmaksut/. Luettu: 9.12.2020.

TYJ 2020d. Työttömyyskassojen toiminta. Luettavissa: https://www.tyj.fi/tyottomyyskassat/tyottomyyskassojen-toiminta/. Luettu: 6.12.2020.

Työsuojelu 2020. Kysymyksiä ja vastauksia koronasta ja työsuojelusta. Luettavissa: https://www.tyosuojelu.fi/tyoolot/biologiset-tekijat/korona. Luettu: 6.11.2020.

Työttömyyskassalaki. Yleisiä säännöksiä. Luettavissa: https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1984/19840603. Luettu: 31.12.2020.

YLE 2020. Ravintola-ala tyrmistyi hallituksen rajoituksista. Luettavissa: https://yle.fi/uutiset/3-11570229. Luettu: 4.1.2021.

YTK 2020. Ansiopäiväraha. Luettavissa: https://ytk.fi/ohjeet-ja-tuki/tietopankki/ansiosidonnainen-paivaraha/milloin-ansiopaivarahaa-voi-saada-. Luettu: 5.12.2020.

Liitteet

Liite 1. Kommenttikentän vastaukset

Muokkaisin itse kysymyksiä. Laittaisin esim. oletko liittynyt työttämyyskassaan ennen koronapandemiaa. Mulla on esim. opistotason koulutus. Se vois olla vaihtoehtona amk ja amiksen välissä. Kun mulla on aikaa kirjoitta tälläistä shaibaa, niin varmaan arvaat, et olen lomautettuna :)

1 vastaus

Tsemppiä opinnäytetyöhön! Ps. Liittoon kuulun toki mahdollisten työttömyystukien puolesta, mutta myös mahdollisesta lakia ustus syystä. Jotta saisi apua, mikäli työelämässä asiat eivät joskus menisikään oikein tai minua ei kohdeltaisi oikein.

1 vastaus

Mielestäni ravintola-alaa tulisi kunnioittaa siinä missä muitakin aloja. Ala on paljon muutakin kuin kännäämistä ja makkaraperunoita, toki niitäkään ei sovi unohtaa😊 Alamme painetaan pohjamutiin kiitos ministeriön.

1 vastaus

Olisi voinut olla mielenkiintoinen lisätieto täydentävä kysymys *miksi ei kuulu liittoon/kassaan*, jos vastaus "ei kuulu". Olisi mukava lukea kyselysi tulokset vaikka täältä ryhmästä 😊 Tsemppiä loppukoitokseen!

1 vastaus

Kuulun liittoon sillä alalla on yleistä että työsopimukseen, työaikoihin ja palkkoihin liittyvissä asioissa on epäselvyyksiä. Kuitenkaan en koe liiton ajavan yleisesti ravintola-alan oikeuksia esim. palkka.

1 vastaus

En ehtinyt saada tarpeeksi työssäoloviikkoja lomautusten välissä jotta olisin saanut kassalta tukea, mutta jään kassan jäseneksi vaikka olenkin lomautettu- ensi vuoden tai vuosien vuoksi.

1 vastaus

Se miksi en ole liitossa niin, liitolla on mielestäni aivan suuret kulut/liitto maksut. Mielestäni en saa vastinetta siihen raha määrään.

1 vastaus

Olen kuulunut PAM:iin, mutta kun en sieltä ikinä apua mihinkään ongelmaan saanut, niin päätin lopettaa korkean jäsenmaksun maksamisen.

1 vastaus

Olen kuulunut aiemmin liittoon ja kassaan mutta nyt koronapandemia oli syy liittyä uudelleen. Jos sillä nyt on merkitystä.

1 vastaus

Olen ollut alalla kohta 40 vuotta ja nyt ensimmäistä kertaa olen todella kiitollinen,että kuulun työttömyyskassaan.

1 vastaus

PAMin työttömyyskassan jäsen jo vuodesta 2010, maksoi nyt 6kk lomautuksen aikana itsensä aika hyvin takaisin.

1 vastaus

Uskon, että koronapandemia aiheuttaa alalle suuren työvoimapulan, joka uudistaa alan työvoimakäytänteitä

1 vastaus

Toukokuussa liittyin ytk, kun suurimmalla osalla oli jo lomautukset kestäneet hetken

1 vastaus

Työskentelen lähes täyspäiväisesti ja suoritan alan korkeakouluopintoja työn ohessa

1 vastaus

Kiito että teet näin hienosta aiheesta opinnäytetyötä♡ Tsemppiä kirjoittamiseen

1 vastaus

Viimeiseen kysymykseen ei anna vastata kyllä, joten siinä vastaus on väärin.

1 vastaus

Vuodesta 2002 kuulunut YTK:hon koska ikinä ei voi tietää mitä tapahtuu.

1 vastaus

Liitto ei osaa laskea työttömyys tukea oikein ja pyytää palautuksia.

1 vastaus

Liitosta olen eronnut, kuulun vain työttömyyskassaan.

1 vastaus

Turvaudun säästöihini työttömyyden iskiessä.

1 vastaus

PAM on perseestä ja ajaa vain kaupan asiaa!

1 vastaus

Hei kanssahaagalainen! Tsemppiä opintoihin

1 vastaus

Olen liittynyt "ennen" pandemiaa, jo 2009.

1 vastaus

Toisex viimeine kysymys on ei, ei toiminu

1 vastaus

Olen eronnut sekä liitosta että kassasta

1 vastaus

Ollu siis liitossa jo yli 10vuotta

1 vastaus

Tsemppiä opiskeluun 👍

1 vastaus

Hyvää Joulunodotusta!

1 vastaus

Pam on hyvä kassa.

1 vastaus

Ytk on ollut hyvä

1 vastaus

Hyvä kysely!

1 vastaus